

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-8S/181/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200753
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Magur
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:7021200753.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Magura a členiek senátu JUDr. Tatiany Sabadošovej a JUDr. Ing. Lenky Figulovej, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., XX, XXX XX D. B., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom Masarykova 10, 080 01 Prešov, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. KaPO/18202/2021, ČRZ: 117903/2021 zo dňa 26.10.2021, takto

rozhodol:

- I. Správnu žalobu zamieťa.
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

- I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. KaPO/18202/2021, ČRZ: 117903/2021 zo dňa 26.10.2021 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) podľa § 10 ods. 5 a § 11 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej aj „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci a zároveň mu neposkytol predbežnú právnu pomoc v právnej veci „ústavná sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd žiadateľa uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 ECdo 10/2020, 2 ECdo 11/2020, 2 ECdo 12/2020 a 2 ECdo 13/2020 zo dňa 15.07.2021 vo veci o vymoženie 20 811,91 € s prísl. a konaním, ktoré mu predchádzalo.“ Žalovaný predmetné rozhodnutie odôvodnil tým, že vyššie uvedeným rozhodnutím Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolania žalobcu z dôvodu, že nespĺňali náležitosti podľa § 429 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „C.s.p.“), keďže neboli spísané ani podané advokátom a žiadateľ nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Žalovaný poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, najmä na uznesenie sp. zn. II. ÚS 271/2018, podľa ktorého ak sťažovateľ napriek riadnemu poučeniu nesplnil podmienku prípustnosti kasačnej sťažnosti podľa § 449 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „S.s.p.“), nemožno dospieť k záveru o tom, že jej odmietnutie Najvyšším súdom z tohto dôvodu by mohlo zakladať porušenie sťažovateľom označených práv. Na uvedenom základe žalovaný skonštatoval, že v predmetnom prípade nie je splnená podmienka, že spor nie je zrejme bezúspešný, čím žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

II.

Správna žaloba, stanoviská,
konanie pred správnym súdom

A. Správna žaloba

2. Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného správnu žalobu podľa § 177 a nasl. S.s.p., v ktorej najmä uviedol, že považuje postup žalovaného za zaujatý a nezákonný a urážlivým spôsobom sa vyjadroval vo vzťahu k zamestnancom žalovaného, advokátom a niektorým sudcom, ktorých označil ako zločineckú skupinu. Ďalej uviedol, že žalovaný pravidelne rozhoduje vo veciach žalobcu tak, že mu nárok na právnu pomoc nepriznáva a Krajský súd v Košiciach následne správne žaloby proti rozhodnutiam žalovaného zamietá, pričom sa neriadi právnymi názormi Najvyššieho súdu, resp. Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Žalobca uviedol, že žalovaný mu vždy určuje advokátov prepojených na „organizovanú skupinu (mafiú)“ a pokiaľ žalobca z tohto dôvodu žiada o zmenu advokáta alebo odvolá plnomocenstvo, žalovaný odníma žalobcovi nárok na bezplatnú právnu pomoc, čoho dôsledkom je znemožnenie prístupu žalobcu k právnej ochrane. V ďalšej časti žaloby žalobca nejasne opisuje súdne konania, ktoré sa netýkajú tu prejednáwanej právnej veci a opätovne vyjadruje svoje názory o vzťahoch medzi jednotlivými sudcami, advokátmi a žalovaným.

3. Žalobca uviedol, že žalovaný v dovolacom konaní informoval Najvyšší súd o tom, že žalobcovi bol nárok na bezplatnú právnu pomoc odňatý a zatajil informáciu, že o tomto odňatí nároku na právnu pomoc sa ďalej vedie konanie na Krajskom súde v Košiciach. Najvyšší súd Slovenskej republiky pred ukončením vyššie uvedeného správneho súdneho konania odmietol dovolania žalobcu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8SŽk/33/2020 a rozhodnutie dovolacieho súdu označil za nezákonné a predčasné. Centrum právnej pomoci rozhodnutím zo dňa 08.09.2021 napokon určilo žalobcovi advokáta JUDr. Ivana Čurilu na zastupovanie vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 CoE/30/2014 zo dňa 28.05.2014 vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod spisovou značkou 2 ECdo 11/2020.

4. Ďalej žalobca uviedol, že je vecou ustanovených advokátov, aby formulovali pre podanie ústavnej sťažnosti, ktoré základné práva a slobody žiadateľa boli porušené. Následne uviedol, že v napadnutom rozhodnutí žalovaný uviedol, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti uplynie 23.11.2021, avšak žalobca vo svojich podaniach uviedol, že táto lehota uplynie dňa 07.11.2021.

5. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 09.05.2022 navrhol správnu žalobu zamietnuť. Uviedol, že žalobca bližšie neuviedol, v čom majú spočívať namietané vady napadnutého rozhodnutia. Nesprávne uvedenie dátumu 23.11.2021 ako posledného dňa lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je chybou, ku ktorej došlo z dôvodu nepozornosti, nie úmyselne, pričom táto chyba nemá žiaden vplyv na závery uvedené v napadnutom rozhodnutí.

6. Vo vyjadrení zo dňa 10.10.2022 žalobca najmä uviedol, že nepostačuje ak žalovaný iba proklamuje, že napadnuté rozhodnutie je zákonné. V ďalšej časti podania najmä všeobecne kritizoval rozhodovaciu prax žalovaného.

7. K vyjadreniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

8. Podľa § 3 odsek 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešiel výkon súdnictva od 1.6.2023 z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov (t. j. aj v aktuálne súdnej veci). Prejednávaná vec bola pôvodne predložená Krajskému súdu v Košiciach a bola jej pridelená sp. zn. 8S/181/2021. Od 1. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Košiciach, vec bola náhodným výberom pridelená senátu 3S a je vedená pod sp. zn. KE-8S/181/2021.

9. Na žiadosť žalobcu správny súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 10.04.2025. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil pričom svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil v podaní zo dňa 06.03.2025 pracovnou zaneprázdnenosťou, nežiadal odročiť pojednávanie a súhlasil s rozhodnutím vo veci v jeho neprítomnosti, pričom súdu navrhol rozhodnúť v zmysle jeho písomného vyjadrenia zo dňa 09.05.2022. Na pojednávanie sa nedostavil ani žalobca, pričom písomným podaním doručeným správne súdu dňa 10.04.2025 (v deň konania pojednávania) ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z finančných, rodinných a časových dôvodov, ako aj zdravotnými problémami v rodine a zároveň žiadal pojednávanie odročiť. Pokiaľ ide o časové dôvody, na deň 10.04.2025 boli predsedom senátu 3S nariadené pojednávania celkovo v 4 právnych veciach žalobcu (sp. zn. KE-8S/181/2021, sp. zn. KE-7S/85/2022, sp. zn. 3S/7/2023 a sp. zn. 3S/22/2024), preto logicky nemohlo dôjsť ku kolízii týchto pojednávaní. Keďže odročenie pojednávania zhodne nenavrhlí účastníci konania a žalobca ním tvrdené ostatné dôvody neprítomnosti žiadnym spôsobom nepreukázal, správny súd tieto žalobcom prezentované

dôvody nemohol vyhodnotiť ako závažné tak, aby bolo možné konštatovať, že boli splnené podmienky na odročenie pojednávania podľa § 115 S.s.p.. Na základe uvedených dôvodov správny súd postupom podľa ust. § 114 S.s.p. konal v neprítomnosti účastníkov konania a postupom podľa § 137 ods. 3 S.s.p. vyhlásil rozsudok.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

10. Podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom 2) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy 5) okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

11. Podľa § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci, pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremičalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

12. Podľa § 429 ods. 1 C.s.p., dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

13. Podľa § 429 ods. 1 C.s.p., povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

14. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

IV.

Dôvody rozhodnutia správneho súdu

15. Správny súd v Košiciach konajúc primárne podľa ust. § 177 a nasl. S.s.p., po zistení, že správna žaloba bola podaná oprávnenou osobou a včas, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie ako aj obsah administratívneho konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že správna žaloba je nedôvodná.

16. Vzhľadom na obsah podanej správnej žaloby, v ktorej žalobca primárne iba citoval jednotlivé dôvody zrušenia rozhodnutí orgánov verejnej správy podľa § 191 ods. 1 písm. c) až g) S.s.p., vyjadril iba všeobecný nesúhlas so závermi žalovaného o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci a nevhodným spôsobom sa vyjadroval na adresu jednotlivých sudcov, advokátov a zamestnancov žalovaného, správny súd považoval za potrebné na prvom mieste zdôrazniť, že správny súd vo väčšine prípadov nepodrobuje svojmu prieskumu v konaní o všeobecnej správnej žalobe celé rozhodnutie žalovaného (v rámci plnej jurisdikcie) a ani za žalobcu nevyhľadáva nezákonnosti rozhodnutia žalovaného. Prieskum správneho súdu sa sústreďuje na rozsah a dôvody (§ 134 ods. 1 S.s.p.), ktoré žalobca prezentoval vo svojej správnej žalobe, resp. ich bol spôsobilý v súdnom konaní vzniesť do uplynutia lehoty na podanie správnej žaloby (§ 183 S.s.p.).

17. Správny súd k predmetnej problematike poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Asan 2/2020 zo dňa 29. septembra 2021: „16. Vymedzenie žalobných

bodov, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca (sťažovateľ) považuje napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy za nezákonné je jednou z najdôležitejších náležitostí správnej žaloby (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.). Má zásadný význam z hľadiska žalobcu v určení, čo konkrétne bude správny súd na základe jeho žaloby preskúmať a z hľadiska správneho súdu v tom, čím sa zaoberať má a môže, a čím sa naopak zaoberať nemôže, keďže podľa § 134 ods. 1 S.s.p. je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. A teda zmyslom a účelom uvedenia žalobných bodov v správnej žalobe je jednoznačné stanovenie rámca (obsahu) požadovaného súdneho prieskumu v lehote zákonom stanovenej na podanie správnej žaloby, t.j. aké skutkové a právne otázky má správny súd posudzovať z hľadiska žalobcom tvrdenej nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

17. Obligatórnou náležitosťou správnej žaloby je teda povinnosť žalobcu tvrdiť, že rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo jeho časť odporuje konkrétnemu všeobecne záväznému právnomu predpisu, a toto svoje tvrdenie aj právne odôvodniť. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený, žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Za žalobné body nemožno považovať ani prostý výpočet ustanovení zákona, ktoré údajne žalovaný porušil, ani ich parafrázu bez akejkoľvek špecifikácie (pozri napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 8 Azs 134/2005).

18. Čo sa týka skutkových tvrdení obsiahnutých v správnej žalobe, tieto nemôžu byť iba typovou charakteristikou „obvyklých“ nezákonností, ale musia predstavovať jasne individualizovaný, od iných konkrétnych dejov či okolností jednoznačne odlišiteľný popis. Konkretizácia faktov dostatočne substancovanými žalobnými bodmi je dôležitá nielen z hľadiska správneho súdu pre vytyčenie medzí, v ktorých sa súd môže v súlade s dispozičnou zásadou a zásadou koncentrácie pohybovať, ale má zásadný význam aj pre žalovaného. Základnou procesnou zásadou totiž je rovnosť účastníkov pred súdom vyjadrovaná niekedy ako rovnosť zbraní. Každá procesná strana by mala mať primeranú možnosť uplatniť svoje argumenty za podmienok, ktoré ju citeľne neznevýhodňujú v porovnaní s protistranou. Jedine tým, že strana svoj prednes dostatočne konkretizuje, umožní druhej strane k tomuto prednesu urobiť vyjadrenie. Pokiaľ je tvrdenie jednej procesnej strany nekonkrétne, nevie druhá strana, k čomu sa má vlastne vyjadriť; tým sa prirodzene znižuje aj jej možnosť náležitej procesnej obrany. Žalobca je povinný vymedziť, akých konkrétnych nezákonných krokov, postupov, úkonov, úvah, hodnotení či záverov sa mal orgán verejnej správy voči nemu dopustiť v procese vydania napadnutého rozhodnutia, či priamo rozhodnutím samotným, a rovnako je povinný ozrejniť svoj právny náhľad na to, prečo sa má jednať o nezákonnosť. Ohľadom právnej argumentácie sa žalobca nemôže uspokojiť len so všeobecným odkazom na určité ustanovenia zákona bez súvislosti so skutkovými námietkami. Žalobca musí uviesť, aké aspekty dejov či okolností uvedené v rámci skutkových tvrdení považuje za základ ním tvrdenej nezákonnosti (pozri napr. rozsudok rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 2 Azs 92/2005).

19. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že správny súd preskúmava rozhodnutie orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (tzv. v medziach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je správny súd viazaný a nemôže ho prekročiť. Tu platí v správnom súdnictve koncentračná zásada, keď žalobca môže žalobné dôvody síce meniť, no rozširovať ich môže len do konca lehoty na podanie žaloby. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možné v priebehu konania vznášať ďalšie námietky a výhrady proti žalobou napadnutému rozhodnutiu, a to ani v replike na vyjadrenie žalovaného, ani na pojednávaní. To znamená, že k žalobným bodom uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadnuť. Taktiež súd nemôže v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentovať dôvodom, ktorý žalobca v rámci žaloby neuplatnil (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/34/2010 z 25. novembra 2010).

20. Podľa rozsudku rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 4 As 3/2008 z 24. augusta 2010 nie je celkom namieste, aby správny súd za žalobcu špekulatívne domýšľal ďalšie argumenty či vyberal z reality skutočnosti, ktoré žalobcu podporujú. Takýmto postupom by prestal byť nestranným rozhodcom veci, ale prebral by funkciu žalobcovho advokáta.

21. Správny súd nevyhľadáva za žalobcu konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré podľa § 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p. majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia správnym súdom, ktorým je podľa § 134 ods. 1 S.s.p. viazaný. Z uvedených ustanovení vyplýva zásada iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorú musí správny súd zásadne aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

22. Na základe uvedeného možno konštatovať, že od miery precizovania žalobných bodov závisí, akej ochrany sa žalobcovi zo strany správneho súdu dostane.

23. Kasačný súd pripomína, že správne súdne konanie je ovládané dispozičným princípom a začína výlučne na základe správnej žaloby. Dispozičný princíp obsiahnutý v § 5 ods. 5 S.s.p. sa v správnom súdnom konaní uplatňuje bezvýhradne a znamená, že konanie pred správnym súdom možno začať len na základe žaloby (návrhu), ktorou disponuje žalobca. Táto premisa sa plne uplatní aj pre prípad dispozície so žalobou (návrhom) či obmedzenia rozsahu žaloby alebo žalobných bodov, ako aj čo do rozšírenia alebo doplnenia správnej žaloby.“

18. Správny súd uzatvára, že pokiaľ je žalobný bod uplatnený vo všeobecnej rovine a fakticky sa obmedzuje na púhe vyjadrenie nesúhlasu so závermi orgánu verejnej správy -v tu prejednávanej právnej veci ide o záver žalovaného o tom, že v prípade žiadosti žalobcu nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu (namietaná vada rozhodnutia žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. c/ S.s.p.), bez uvedenia pádných protiargumentov, môže súd na tento žalobný bod reagovať iba porovnateľnou mierou konkrétnosti.

19. Žalobca podal dovolania proti uzneseniam Krajského súdu v Košiciach z 30.12.2011 sp. zn. 14CoE/84/2011, z 28.05.2014 sp. zn. 2CoE/30/2014, z 30.10.2014 sp. zn. 14CoE/487/2014 a z 31.12.2018 sp. zn. 15CoE/99/2018. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolania je potrebné odmietnuť, pretože neboli splnené podmienky podľa § 429 C.s.p. (§ 447 písm. e/ C.s.p.), a teda, že žalobca nebol zastúpený advokátom v dovolacom konaní, pričom neboli splnené výnimky z podmienky obligatórneho zastúpenia advokátom podľa § 429 ods. 2 C.s.p. Žalobca bol v dovolacom konaní vyzvaný na odstránenie väd podaných dovolaní a bol poučený o povinnom zastúpení v dovolacom konaní. Žalobca napriek uvedenému nepreukázal zastúpenie advokátom v dovolacích konaniach, ani nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 C.s.p.).

20. Správny súd zdôrazňuje, že v uvedenom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolania žalobcu z dôvodu nesplnenia rýdzo formálnej podmienky konania spočívajúcej v absencii obligatórneho právneho zastúpenia žalobcom, bez posudzovania merita veci. Žalovaný mal právomoc posudzovať, či podanie ústavnej sťažnosti proti takémuto uzneseniu o odmietnutí dovolaní, na ktoré žalobca žiadal priznať nárok na právnu pomoc, by bolo zrejme bezúspešné. Podmienka obligatórneho právneho zastúpenia v dovolacom konaní je v Civilnom sporovom poriadku jednoznačne stanovená v § 429 ods. 1 („Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.“) a absencia preukázania tejto podmienky bola v odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu SR jasne konštatovaná a odôvodnená, a žalobca ju ani nijako relevantne nespochybnil. Pokiaľ žalobca v podanej správnej žalobe naznačil, že žalovaný (Centrum právnej pomoci) v dovolacom konaní poskytol klamlivú informáciu o tom, že v danom čase nebolo vedené konanie o priznaní nároku na právnu pomoc žalobcovi v dovolacom konaní, uvedenú skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal a ani z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2ECdo/10/2020, 2ECdo/11/2020, 2ECdo/12/2020, 2ECdo/13/2020 zo dňa 15.07.2021 nevyplýva poskytnutie predmetnej informácie Centrom právnej pomoci dovolaciemu súdu. Z predmetného uznesenia tiež nevyplývalo, že by žalobca, ktorý bol v procesnom postavení strany sporu na skutočnosť, že v danom čase prebiehalo konanie pred Centrom právnej pomoci poukázal, pričom o takejto okolnosti sa žalobca nezmieňuje ani v tu súdnej právnej veci.

21. Žalovaný si teda môže samostatne ustáliť otázku zrejmej bezúspešnosti sporu v prima facie zrejmych prípadoch a za taký je potrebné považovať aj prejednávaný prípad. „Úspešnosť v spore“, v ktorej sa právna pomoc žiada, v tomto prípade v konaní o ústavnej sťažnosti proti procesnému uzneseniu Najvyššieho súdu SR o odmietnutí dovolaní, totiž závisí len od preskúmania splnenia formálnych zákonom jasne definovaných podmienok konania pred Najvyšším súdom SR, v tomto prípade povinného právneho zastúpenia. Ak by žalovaný právomoc ustáliť si otázku zrejmej bezúspešnosti sporu v takýchto prípadoch nemal, táto podmienka pre priznanie nároku na bezplatnú právnu pomoc by v zákone o poskytovaní právnej pomoci v mnohých prípadoch stratila svoje opodstatnenie.

22. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/9/2016 zo dňa 30.11.2017 podľa ktorého: „Pozitívny záväzok štátu umožniť prístup k spravodlivosti i osobám materiálne znevýhodneným sa realizuje i prostredníctvom zákona č. 327/2005 Z.z., keď z ustanovenia § 1 tohto zákona vyplýva, že jeho účelom je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. Preto je celkom namieste, aby v právnej norme stanovil podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť. V snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy i v prípadoch, v ktorých by nešlo o spravodlivé

uplatnenie alebo bránenie práva je jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.). Samozrejme, nie je úlohou správneho orgánu prejedikovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z.z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva (šikana), alebo napr. či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať i situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov. Pokiaľ ide o negatívnu podmienku „zrejma bezúspešnosť sporu“ v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejedikovať právne následky pre vyššie uvedené dovolacie konanie. Tento pojem je demonštratívne vymedzený pojmom „najmä“ a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého odporca pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom due diligence neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť náklady právnej pomoci. Na túto oblasť sa vzťahuje správna úvaha odporcu, keď súd pri prieskume zákonnosti neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia v zmysle § 245 ods. 2 OSP. Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí odporca pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu, má prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii odporcu a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Pri posudzovaní schopnosti žiadateľa označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení nie je správny orgán oprávnený ich hodnotiť, to prináleží až súdu konajúcemu vo veci samej, avšak musí posúdiť, či žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci je schopný aspoň označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení. K otázke posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu odporcom zaujal názor aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 253/2013-24 z 25. apríla 2013, v ktorom konštatoval, že „Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany Centra právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. je pritom len posúdením splnenia jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení toho osobitného právneho predpisu, ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako osoby v materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná.“

23. Pokiaľ žalobca namietal uvedenie nesprávneho údaja v napadnutom rozhodnutí o poslednom dni lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (žalovaný uviedol nesprávny dátum 23.11.2021 namiesto dátumu 07.11.2021), uvedený nedostatok nemal za následok nesprávne vyhodnotenie otázky o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci, keďže žalovaný aj napriek vyššie uvedenému rozhodol o neposkytnutí právnej pomoci pred uplynutím žalobcom označenej lehoty.

24. Žalovaný postupoval správne, s jeho vyhodnotením otázky zrejmej bezúspešnosti sporu sa správny súd stotožnil, pričom s predmetnou skutočnosťou sa v napadnutom rozhodnutí dostatočne vysporiadal.

V.

Záver

25. Správny súd dospel s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti k záveru, že správna žaloba je nedôvodná, a preto ju podľa § 190 S.s.p. zamietol.

26. Podľa § 168 S.s.p. žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

27. Podľa § 175 ods. 1 S.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 168 S.s.p., pretože žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech, a keďže v konaní úspešnému žalovanému nevznikli žiadne odôvodnené trovy, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať, správny súd mu nárok na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

29. Senát Správneho súdu v Košiciach prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prostredníctvom Správneho súdu v Košiciach.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku to znamená, ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c/ a d/,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.